

memo

Betreft: 'Projectplan foar in fernijend keatsmuseum'
April 2014

Het college heeft op 18 februari 2014 het projectplan besproken. Dit aan de hand van onderstaande vier vragen die richting en inhoud moesten geven aan oordeelsvorming over het plan.

- *In hoeverre is het plan toekomstbestendig? Zowel inhoudelijk als in financiële zin?*

In ontwikkeling

Met de verhuizing naar de Voorstraat wordt een ontwikkeling in gang gezet. Het gedateerde zoldermuseum met statische expositie moet in 2014 verworden tot een laagdrempelig en modern museum (en documentatiecentrum), dat met eigentijdse audiovisuele technieken de interactie met de bezoeker aangaat en hem/haar de beleving van het kaatsen wil meegeven. De nieuwe plek, op de begane grond en vlakbij het Sjúkelân biedt kansen om tot een hoger bezoekersaantal te komen. Om dit te bereiken wordt eveneens ingezet op meer samenwerking met het cultuurveld en de horeca.

Vrijwilligers

Het museum wordt, ook in de nieuwe situatie, gerund door vrijwilligers. Dit drukt de kosten maar geeft tegelijkertijd kwetsbaarheid als het gaat om continuïteit en kwaliteit. De kwetsbaarheid in continuïteit zit in het verwerven en vasthouden van genoeg en geschikte vrijwilligers. De kwetsbaarheid op het vlak van kwaliteit zit hem in het ontbreken van: een onderscheidende visie op verzamelen, exposeren en klantenbinding, het stellen van doelen voor de langere termijn, het behalen van een keurmerk, etc. Illustratief is het projectplan wat vooral gericht is op het wat willen we. In mindere en meer algemene zin komt het waarom en het hoe aan bod.

Financiën

Het projectplan bevat een investeringsbegroting (pagina 24) die zowel de aankoop, verbouw als inrichting van het nieuwe museum betreft.

Kijken we naar de meerjaren exploitatiebegroting (pagina 26) dan valt op dat de exploitatiekosten van het nieuwe museum amper hoger liggen dan die van het 'oude' museum. In de meerjaren begroting worden geen extra middelen gereserveerd voor wisseltonstellingen, deskundigheidsbevordering en andere zaken die passen bij de grotere schaal van het museum en de ambities van het bestuur.

Samengevat wordt met de nieuwe huisvesting een ontwikkeling ingezet die concreet vorm krijgt in een andere inrichting en presentatie. De vraag is of deze ontwikkeling ook wordt doorgezet. Logischerwijs zou dit een verhoging van de exploitatie met zich meebrengen en een grotere betrokkenheid van professionals bij het museum. Echter de exploitatie blijft op het huidige niveau en de focus blijft op de inzet van vrijwilligers. Anders geformuleerd: krijgen we niet een zelfde museum terug maar dan alleen in een ander jasje? Zien we hier (toekomstige) risico's voor de gemeente ontstaan?

- *Is zelfstandige huisvesting de beste oplossing voor behoud van het museum?*

Het museumbestuur heeft meerdere panden in de binnenstad bekeken voor dat ze bij het voormalig bankkantoor aan de Voorstraat uitkwamen. De huisvesting op de begane grond, dichtbij het Sjúkelân en genoeg ruimte voor de vrijwilligers/documentatiecentrum heeft het bestuur doen besluiten te kiezen voor het bankgebouw. Gezien het plan van eisen is de locatie aan de Voorstraat een logische keus.

In gesprekken met het museumbestuur is gesproken over alternatieven zoals de collectie onder te brengen bij een bestaande instelling of museum en/of documentatiecentrum apart te huisvesten. Het bestuur heeft aangegeven zelfstandige huisvesting te prevaleren. Daarnaast ziet ze een scheiding van museum en documentatiecentrum niet zitten vanuit organisatorische redenen.

Er zijn signalen dat het Martenamuseum mogelijkheden ziet om (een deel van) de kaatscollectie in het Martenahuis onder te brengen. Ook deze optie zal de nodige kosten met zich meebrengen. Het kan betekenen dat het museum ruimte moet inleveren maar ook dat het documentatiecentrum elders gehuisvest dient te worden. Deze optie heeft daarnaast een ander risicoprofiel dan zelfstandiger huisvesting.

memo

De vraag is of u zich kunt vinden in het plan van eisen en daarmee de locatie aan de Voorstraat of dat u vanuit het oogpunt van behoud van het museum de voorkeur geeft aan huisvesting in het Martenahuis. In dat geval moet nader onderzocht worden wat hier de mogelijkheden voor zijn.

- *Doet een investering van € 450.000 recht aan een museum met een bezoekersaantal van 1.500 per jaar?*
Om deze vraag te kunnen beantwoorden moeten we eerst weten wie de doelgroep van het museum is. In het projectplan wordt aangegeven dat men zich richt op een 6-tal doelgroepen te weten: kaatsliefhebbers, cultuurliefhebbers, toeristen en recreanten, sponsors en relaties KNKB, diverse groepen en het onderwijs. Het bestuur geeft aan te streven naar een verhoging van het aantal bezoekers. Dit door de nieuwe locatie, een meer interactieve inrichting, ruimere openingstijden, meer samenwerking en een beter PR beleid.

Een vergelijking maken met de andere cultuurinstellingen wordt lastig. Het Martenamuseum komt enigszins in de buurt als het gaat om de functionaliteit en het aantal betalende bezoekers (7.000). Dit museum wordt echter gerund door professionals en krijgt een jaarlijks budget van € 258.000. Het kaatsmuseum krijgt jaarlijks € 2.000.

Kijken we alleen naar het bedrag en het eenmalige karakter van de bijdrage dan is er enige vergelijking met de nieuwbouw/verbouw van dorpshuizen mogelijk. Hierbij gaat het al snel over vergelijkbare bedragen en hoger. Dorpshuisbesturen kunnen via het dorpenvisiefonds hiervoor een maximale bijdrage van € 100.000 krijgen.

Waar dorpshuizen bijdragen aan de leefbaarheid draagt het kaatsmuseum bij aan de profilering van Franeker als kaats/sport- en cultuurstad.

- *Is, gezien de totale kosten van € 450.000, een gemeentelijke bijdrage van € 150.000 in verhouding met de bijdrage die de eigen kaatswereld' levert?*
Het projectplan gaat er vanuit dat provincie, gemeente en 'kaatswereld' een even grote financiële bijdrage leveren aan het nieuwe museum. Onder het begrip 'kaatswereld' verstaan we een drietal te onderscheiden partijen:

1. Aan het museum gelieerde partijen als KNKB, KPC en Freonen en kaatsverenigingen. (€ 50.000)
2. Fondsen (€ 50.000)
3. Particulieren (€ 50.000)

Hoewel het museumbestuur er alle vertrouwen in heeft dat het totale bedrag van € 150.000 daadwerkelijk binnen komt blijkt uit het projectplan dat er tot op heden € 60.000 aan harde toezeggingen is.

De partijen onder 1. dragen structureel bij aan de exploitatie van het museum. Van alleen de KNKB is bekend dat zij, naast een structurele bijdrage, een extra bijdrage voor de nieuwe huisvesting beschikbaar stellen.

Wat de fondsen betreft, zij hanteren vaste spelregels met betrekking tot het doel en de hoogte van de subsidie. Een aantal fondsen draagt bovendien alleen bij als ook de lokale overheid een bijdrage levert. Aangezien niet vermeld wordt welke fondsen zijn aangeschreven kan de vraag gesteld worden of alle mogelijke fondsen zijn benaderd.

De post particulieren zien we ook terugkomen in de exploitatiebegroting. Dan gaat het met name om eenmalige bijdragen (legaten) die gemiddeld € 2.500 bijdragen aan de jaarlijkse exploitatie.

- *In hoeverre wil uw college samen optrekken met de provincie?*
De positie van gemeente en provincie zijn vergelijkbaar. In beide raden is een identieke motie aangenomen waarbij zowel gemeente als provincie om een bijdrage van maximaal een derde van de kosten wordt gevraagd. Deze bijdragen zijn cruciaal om te kunnen komen tot nieuw zelfstandig gehuisvest kaatsmuseum. De provincie heeft inmiddels contact met ons opgenomen en aangegeven graag te willen afstemmen in dezen.
De vraag is of uw college zelfstandig wenst te opereren in dit gebeuren of dat u samen met de provincie tot een afgewogen besluit wilt komen.